

22.6.2009

LUONNONVARAINNEUVOSTON KOKOUSMUISTIO 4/2009 / 17.6.2009

Aika 17.6.2009 klo 12.30-14.15

Paikka Maa- ja metsätalousministeriö, kh 3

Osallistujat	Kimmo Tiilikainen		Timo Kaunisto	
	Sanna Perkiö		Petri Pihlajaniemi	
	Hannu Hoskonen		Anne Kalmari	
	Pirkko Selin	x	Liisa Rampa	
	Laura Kulkas		Simo Rundgren	
	Pertti Hemmilä		Timo Jaakkola	
	Tuija Nurmi	x	Pertti Mäki-Hakola	
	Martti Esala	x	Vesa Ala-Sippola	
	Lauri Kähkönen		Katja Taimela	
	Satu Taiveaho	x	Pauliina Viitamies	
	Pentti Forstén		Taina Lackman	
	Tytti Tuppurainen	x	Sirpa Save	
	Pentti Tiusanen		Piritta Huttunen	
	Tuuli Kaskinen		Kimmo Jääskeläinen	
	Hans Hällfors		Mikael Jern	
	Simo Korpela		Anna-Kaisa Immonen	x
	Pentti Oinonen		Raimo Vistbacka	
	Kirsti Granlund			
	Susanna Kankaanpää			
	Laura Kröger			
	Tommi Tenhola			
	Veikko Marttila			
	Johanna Niemivuo-Lahti	x		

1 Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ollessa estynyt jaostopuheenjohtaja Tytti Tuppurainen avasi kokouksen. Todettiin, että kokous ei ole päätösvaltainen.

2 Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin sellaisenaan.

3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Anna-Kaisa Immonen ja Martti Esala.

Katsaus kansainväliseen ilmastoneuvottelujen tilanteeseen

Neuvotteleva virkamies Harri Laurikka, ympäristöministeriö

Harri Laurikka esitteli neuvostolle yleisesti neuvottelutilannetta kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa. Laurikka nosti erityisesti esille mm. ilmastoneuvottelujen rakenteen, neuvottelujen avainkysymykset, EU:n päästövähennystavoitteet, kehittyneiden maiden päästövähennysvelvoitteet, sekä kehitysmaiden päästövähennystoimet. Esityksessään Laurikka toi esille myös tuen kehitysmaille (rahoitus ja teknologia), institutionaaliset kysymykset sekä muita tärkeitä ilmastoneuvotteluiden kysymyksiä (mekanismit, metsäkato, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, mittaaminen).

Yleisessä keskustelussa esille nousivat mm. hiilirahastojen rooli, talouskriisin vaikutukset neuvotteluihin, rahastointijärjestelmät, joustomekanismit, päästöjen jakautuminen eri maiden välillä ja maaryhmien osallistuminen, sekä yritysten roolin kasvu vs. kansallisvaltiot.

Laurikan mukaan eri rahastojen toiminta jatkuu ja tähän liittyvät mekanismit säilyvät. Talouskriisi näkyy ilmastoneuvotteluissa ehkäpä jyrkentyneinä kantoina. Talouskriisin seurauksena myös taloudellisia ilmastotoimiin liittyviä resursseja vähennetään, mutta toisaalta talouskriisin seurauksena myös päästöt vähentyvät. Joustomekanismien hyöty on, että päästövähennystarpeisiin vastataan kustannustehokkaasti. Kehittyneet maat ovat jakautuneet kahteen ryhmään, joista nk. vähemmän kehittyneillä mailla ei ole omia velvoitteita kun taas nk. enemmän kehittyneillä maiden, kuten Kiinan, tulisi ottaa sitovia suhteellisia tavoitteita. Puolet päästöistä on lähtöisin teollisuusmaista, Kiinan ollessa maailman suurin päästäjä.

Ympäristöylitarkastaja Anne Vehviläinen, maa- ja metsätalousministeriö

Anne Vehviläinen esitteli neuvostolle yleisesti hiilinielujen merkittävyyttä, ilmastoneuvotteluiden kesäkuun 2009 nielukäsittelyjä, nykyisten Kioto -aktiviteettien jatkoa nieluja koskevien artiklojen (3.3 ja 3.4) osalta, uusia ehdotuksia nielulaskentaan, metsänielujen laskennan vaihtoehtoja sekä vertailuvuoden tai -jakson laskennallista merkitystä.

Yleisessä keskustelussa esille nousivat erityisesti mm. kosteikkojen ennallistaminen nieluiksi (Islannin esitys) ja tähän liittyen ihmisen toiminnalla aikaansaadut kosteikot ja näiden mukaan ottaminen nielulaskentaan, päästövähennysmittaluokat, nielujen mittaaminen ja laskentatapojen merkittävyys sekä tähän liittyvä poliittinen vastaanotettavuus ja valmiudet. Myös metsien hävittäminen, pellon hiilinielut, sekä metsäteollisuudessa meneillään olevat muutokset ja vaikutukset hiilinieluihin nousivat esille. Lisäksi esillä olivat bioenergiatavoitteet, kansainvälisen luonnonvarapaneelin työ ja maaperän hiilivarastojen huomioon ottaminen, sekä USA:n kannat ilmastoneuvotteluissa.

Vehviläisen mukaan epävarmuudet kosteikkojen toimintaan nieluina sekä niiden mukaan ottaminen nielulaskentaan ovat huomattavan suuria. Avoimna olevia kysymyksiä ovat myös mm. suhtautuminen maiden puuston vuosittaiseen käyttöön. Suomi kattaa nykyisin 40 % päästöistä nieluilla, joten kysymykset metsistä ja metsien hävittämisestä ovat Suomelle merkittäviä. Myös maatalousmaan nieluihin liittyvät epävarmuudet ovat suuria. Sopeutuminen ilmastonmuutokseen ja ilmastonmuutoksen hillintä sekä ruoantuotanto vaikuttavat maatalousmaan päästöihin, mutta mm. ruoantuotannon merkitys on kuitenkin maailmanlaajuisesti suurempi kysymys kuin peltomaan hiilinielukysymys tai päästöt.

Neuvoston asiat:

4 Luonnonvarainneuvoston rakennemuutos – Alustava keskustelu

Asian käsittely: Pääsihteerin muistio

Keskustelu: Käytiin alustava keskustelu. Esille nostettiin erityisesti mm.

- Poliittisen suhteellisuuden toteutuminen; miten poliittinen suhteellisuus toteutuu, mikäli LVN:n rakennemuutos toteutetaan esitetyllä tavalla,
 - Sitran työn monipuolisuus; vaatii laaja-alaista yhteiskunnallista toimijaa, eli mm. taloudellinen kytkös toisi haasteita LVN:n nykyiseen kokoonpanoon; myös kestävän luonnonvarojen käyttö, teknologia, tiede ja tutkimus tulisi ottaa huomioon kokoonpanossa,
 - LVN:n ja jaostojen jäsenyyksien määräytyminen; miten jäsenyydet määräytyvät, jos esitys toteutetaan (esim. ilmoittautumismenettelyn kautta),
 - LVN:n kokoontumisaikatauluihin liittyvät ongelmat; erityisesti kansanedustajien osallistumiset ovat osoittautuneet hankaliksi, koska LVN:n kokousajat ovat päällekkäisiä valiokuntien kanssa,
 - kokousaikamuutokset; kokouspäivien muutokset ovat aiheuttaneet poissaoloja, joten jatkossa tulisi pitäytyä sovitussa kokouspäivissä mahdollisuuksien mukaan,
 - jaostojen määrä ja koko; aikaisemmissa LVN:n pienissä jaostoissa (4 kpl) jäsenistö osallistui kokouksiin aiheiden kiinnostavuuden vuoksi, nykyisissä suuremmissa jaostoissa (2 kpl) käsitellään usein laajempia kokonaisuuksia, joista yksittäiset jäsenet eivät välttämättä henkilökohtaisesti kiinnostu,
 - LVN:n ja esitetyn uuden jaoston rooli; epäily esitetyn uuden luonnonvarapolitiikan jaoston roolin poikkeamisesta nykyisestä LVN:n roolista; jopa jäsenistö olisi sama (ulkopuolisia asiantuntijoita lukuun ottamatta) ja keskustelut jaostossa ja LVN:ssa eivät poikkeaisi toisistaan; uuden esitetyn jaoston tarpeellisuus voidaan kokonaan kyseenalaistaa,
 - LVN:n uusi rooli; LVN:lle olisi osoitettava laajempi, motivoivampi ja valmistelevampi rooli, jolloin neuvoston rinnalla olisi vain yleisjaosto ja kansainvälinen jaosto, tai vaihtoehtona LVN:ssa käsiteltäisiin sen alla olevissa pienissä työryhmissä valmisteltuja asioita; LVN:lla ja sen jaostoilla ei voi olla samaa profiilia,
 - teemakohtaisuus LVN:ssa; LVN voisi kokoontua teemakohtaisesti, jolloin etukäteen sovittaisiin jäsenistön ja eri asiantuntijoiden osallistumisesta kokouksiin,
 - miniseminaarit; LVN voisi järjestää useammin miniseminaareja asioiden valmistelun pohjaksi, jolloin miniseminaarit ja keskustelut voivat ajoittua aamupäiviksi ja varsinaiset valmistelut käyttäisiin iltapäivisin,
 - asioiden käsittely LVN:ssa; asioiden käsittely ”kerroksellisesti” voisi olla tehokasta (päättöksiä yhdestä asiasta, toisesta teemasta jo esittelyjä); valmisteluja voitaisiin tehdä myös sähköpostitse tai muissa valituissa pienryhmissä,
 - yleisjaoston rooli; yleisjaosto valmistelutarpeiden esittäjänä ei välttämättä ole yksittäisen jäsenen kannalta rohkaiseva, vaan LVN:n tulisi käydä ajoittain keskusteluja, mitä asioita sen tulisi ottaa valmisteltavaksi, eli asialinjat voitaisiin keskustella avoimesti LVN:ssa,
 - asiantuntemuksen laajentaminen; LVN:n laajentaminen uusilla asiantuntijoilla on tarkoituksenmukaista,
 - kansainvälisen jaosto; kansainvälisen jaoston olemassaoloa ei välttämättä nähdä tarpeellisena eikä perusteltuna, sillä kansainvälinen politiikka nykyään on osana muuta politiikkaa, ainoastaan EEAC -asioiden valmistelu saattaisi vaatia erityisvalmistelua, jotka voitaisiin valmistella myös yleisjaostossa
 - LVN:n toiminnan tehokkuus; LVN:n työskentelyyn tarvitaan tehokkuutta lisää, millä olisi vaikutusta myös jäsenten aktiivisuuteen.
- Kokouksessa käydyt keskustelun johtopäätöksenä päädyttiin esittämään seuraavaa jatkokeskustelujen pohjaksi: LVN:lle on muodostettava uusi rooli; LVN:lle olisi osoitettava laajempi, motivoivampi ja valmistelevampi rooli, jolloin neuvoston rinnalla olisi vain yleisjaosto ja kansainvälinen jaosto (ja mahdollisesti tapauskohtaisia työryhmiä).

- 5 Syksyn kokousajat
Syksyn kokousajoista ei päätetty.
- 6 Katsaus – ajankohtaisia asioita
Ajankohtaisia asioita ei käyty läpi.
- 7 Tilannekatsaus jaostoissa valmisteltavista asioista
Tilannekatsauksia ei käyty läpi.
Ympäristö- ja energiajaoston osalta todettiin, että mikäli jaosto jatkaa vielä syksyllä toimintaansa, lietteen käsittely otetaan asialistalle.
- 8 Ilmoitusasiat
Ilmoitusasioita ei ollut.
- 9 Muut asiat
Muita asioita ei ollut
- 10 Kokouksen päättäminen
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.15.

Varapuheenjohtaja

Tytti Tuppurainen

Yleissihteeri

Johanna Niemivuo-Lahti

Pöytäkirjan tarkastajat:

Anna-Kaisa Immonen

Martti Esala